

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak :

Égész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelenik minden héten egyszer : Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó : **Papp György**, Gyulafehérvár.

Szerkesztőség és kiadóhivatal : Püsp. Lyc. nyomda

Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjsabály szerint.

Nemzeti kultúra.

Jó tanács legyen az új évszázadokra : nemzetibb és nagyobb mérvű kulturát ez országnak. Tény, tagadhatatlan tény, melyet minden ország elismer, hogy művelt nemzet vagyunk. De viszont ismerjük el önmagunknak, hogy miként a nemzetnek egy nagy rétege művelt, nem egy ép oly nagy rétege nélkülözi azt a kulturát, melyet a haza minden fiának el kell sajátítania.

Nagy kérdés ez, melyről most beszélünk és mert nagy nemzeti ünnep közepén vagyunk tulajdonítsunk e nagy kérdésnek kettős jelentőséget és ne térjünk felette napirendre.

Sőt, hisz ép e nemzeti ünnep, melyet most második ezredévünk hajnalhasadtán üliünk, teszi aktualissá, hogy megpendítsük a régi hurokat és újra beszéljünk a régi és soha el nem avuló kérdéseiről, melynek magyar nemzeti kultúra a becsületes neve.

Az ország fennállását pénzügyi helyzetünk aránya szerint különböző alkotásokkal örököztük meg. De míg az alkotások mennyiségét és mekkoraságát összhangba hoztuk állambiztonságunkkal, addig nem tudtuk az arányt megtartani az építkezésekre és alkotásokra szolgáló tőke hovatfordításánál.

Igy történhetett csak azután, hogy nem is fél ezer népiskolát állítunk fel, melyre még fél milliót sem fordítottak. És ez tagadhatatlanul, nagyon kevés. Ha arra az egyetlen statisztikai adatra gondolunk, hogy ez országban 8 millió a magyar, de ugyanannyi a más nemzetiségi, úgy a négyszáz iskola felállítását már a kevésnél is kevesebbnek tartjuk.

Ne felejtjük, mily mértékben szolgál a magyarosodásra a magyar nyelvű népiskola. Ezzel el kell látni minden legkisebb községet.

A nagy Széchenyi mondá, hogy megkegyelmezne a rablógylkosnak is, nehogy egy magyarral kevesebbek legyünk. Nos, ugyan számítsák ki az erre illetékesek és hivatottak, hogy

hány százezer magyart vesztettünk el 29 év óta, mert nem viselhettük gondját a magyar kulturának úgy, amely mértékben kellett volna.

Igaz, a tárgyilagos bírálónak tagadhatatlanul be kell látnia, hogy a szabadságharc és ez után, a pangás, az elnyomatás korszaka alatt visszaesésnek indult minden . . . minden intézmény, még a nemzeti kultúra is, mert eltolták nyelvünket és behozták az iskolákba a der die das ejtegetését. Igaz, hogy a sok elhanyagolt és visszaesésnek indult intézményt újra életre kellett kelteni, felnevelni, fejleszteni és megerősíteni. De mikor azután az jut eszünkbe, hogy egyes püspökségek milliókat élveznek, a nemzetnek pedig még mindig nincs elég — népiskolája !

A nemzeti érzületek, a hazafiság, a honpolgári lelkesedés, mely három már-már kialakuló félben volt, a millenniumi ünnepségek sorozata által újra lobogó lángra ébresztetett. Nos, mi e nemes lángnak tartósságától várjuk a magyar nemzeti kultúra fellendülését.

Az államháztartás talán nem engedi meg azt az áldozatot, hogy ez ország minden községét állami pénzből lássuk el népiskolával, de hát itt van a magyar társadalom.

A magyar társadalom megizmosodott, megerősödött és kasztjaiból egyetlen egységes, szerves egységgé nőtte ki magát. Ez az egységes, egészséges társadalom nem hagyhatja pangani a magyar nemzeti kulturát, mert ha igen, úgy ez a társadalom, mely most egészséges, nem lenne sokáig az, szervezetét megbontaná a sok nemzetiség, melynek kivetett dárdái most sértetlenül vissza pattannak a nélkül, hogy egységében pusztítást vittek volna végbe, vagy sebeket ejtettek volna rajta.

Ép ezért gondoljunk a jövőre. A béke gyönyöreit élvezzük és a tartós béke ez éveiben kell gondolnunk arra, hogy fokozzuk a szellemi harcoképességét e nemzetnek, hogy e tekintetben is nagyhatalom legyünk és maradjunk.

A mely állam nem nemzeti állam, az elpusztul a föld színéről, a nemzeti jelleget pedig csak a nemzeti kultúra adhatja meg és fejlesztheti tovább. Ezért hát erősítsük és fejlesszük nemzeti kulturánkat és ezzel erősítjük az ezredéves hazasozlopait is, melyek így mentve vannak az idők vasfogától és nemzetünket az idők viharának minden „fergetege sem ingathatja meg.”

Szeptember másodika.

Hiába, van valami ebben a szeptember másodikában ! Valami esiklándozó érzet fogott el, valahányszor rá gondoltam. Hasonlíthatom (hasonlítni csak szabad ?) márczius tizenötödikéhez. Van valami a légből, a mi ficskándozni kénytelenít bennünket. Márcziusban fordít egyet subáján az öreg természet és téből — tavasz lesz ; szeptemberben meg-meg egyet fordít rajta és nyárból — őszi lesz.

Koránt sem akarom azonban csupán e hó másodikat ezekkel gyanúsítani, bár hozhatnék fel több fontos történelmi eseményt, mely e napon játszódott le.

Ha megengedik, ime :

1.) Krisztus előtt 31-ben, szeptember 2-án volt az Actium melletti ütközet, hol a szerelmes Antonius küzdött (ha nem lett volna Cleopatrába bolondulva) a ravasz Octavianus seregeivel.

2.) Az 1572. év szept. 2-án IX. Károly nagy „Te Deum“-ot tartatott a „párizsi vérmennyegző“ után.

3.) 1896. évi szept. 2-án foglalták vissza a magyarok Buda várát a ragadós töröktől.

4.) Mikor a kicsapangó XIV. Lajos hűli tetemeit Szt. Denisbe vitték, a nép oly pajzansággal követte, hogy a koporsóval mellék-utakon voltak kénytelen menni. Ez is szept. 2-án történt, 1715-ben.

5.) A jakobinusok 1792. szept. 2-án kezdték öldökölni a papokat.

6.) III. Napoleon császár 1870. szept. 2-án akarva nem akarva, kénytelen volt magát megadni Szedanál.

És a többi ! Van még elég ilyen száraz példa (inkább véres példa) a történelmek lapjain, mely a

TÁRCZA.

Jenőhöz.

— A „Hagyd el cigány !“ című dalára. —

*Elzengted a epilógust ?
Elzokogtad te is már,
Hogy ezentúl nem te néked
Ragyog az az égszín-kék,
Agybódító szempár ?*

*Sóhaidat eldaloltad
Egy-két fájó sorban ?
Kiöntötted szíved buját,
Hogy feledjed azt a kis lányt
Lassan-lassan, gyorsan ?*

*Soh'se fájjon, soh'se bántson
Ez a dolog téged !
Atalestem szerencsésen
Ezen magam réges-régen
Még se haltam én meg !*

*Ide figyelj, ide hallgass,
Derülj a nótámon !
„Isten áldjon minden csalfát,
Szökét, barnát, sárga fajtát
Ezen a világon !*

*Csalfa kis lány ha nem vána,
Ehen halna sok poéta (??)
Nem is volna nóta,
E nélkül meg kóta,
Nóta, kóta, se bankóta !“*

Sanyi Sándor.

Szomorú történet*.

Irta: **Altmann Rezső.**

I.

Élt egyszer egy nagy városban két szegény fiú. Az egyik, az legtöbbször otthon maradt a csendes kis hónapos szobában, míg a másik reggeltől estig nagy keservesen kereste mindkettőjük számára a mindennapit.

A fiatalabbik, a ki otthon maradt, a házi népi nagy bosszúságára reggeltől estig hegedült, kivéve egy-két órát, a mikor a zeneakadémián volt bátyja este tért haza fáradtan és sápadtan, hona alatt hozta a vacsorát, mely rendesen lipői turóból, meg egy fél kiló kenyérből állott.

Gáspárnak nehéz sora volt. Alig, hogy elköltözték a vacsorát, mialatt Jenő ügyes-bajos dolgait adta elő, hogy elpattant egy húr, újat kell venni, meg aztán új kottát is kell szerezni, meg a cipője rongyos, és több efféle — már újból munkához fogott, tanult éjfélig, egy óráig és Jenő édesdeden aludt és álmodott a Kreutzer-etudekről.

De ez még nem volt olyan nagyon szomorú dolog, voltak sok szép órái is Gáspárnak.

Ha elnézte az ő drága öcsését, az ő hosszú bajával, magas fehér homlokával, tüztől fénylő szemével, büszkén emelkedett szerény keble. És mindig több és több örömet élt. Jenő az akadémia legkiválóbb hegedőse volt, minden hangversenyen fellépett és a zugó tapsvihar, mintha Gáspárnak szólt volna, úgy örvendett neki.

* Megjelent a Orsz. Világ szépirodalmi lap utolsó számában.

Az alatt ő is haladt, lassan ugyan, de biztosan és éppen azon a napon, a mikor a tanári diplomát nyerte el, Jenő ösztöndíjat kapott, tanulmányainak külföldön való befejezéséhez.

Gáspár boldog volt. Az ő sápadt, beesett arca melyen meglátszottak a mult szenvedései és nélkülözései, élénk ellentétet képezett Jenő egészséges, és jóléttől és gondtalanságtól duzzadó arcához, és ha végigmentek az Andrássy úton, senki sem tarthatta volna őket testvéreknek.

II.

Gáspár folytatta a régi életmódját, napközben tanított az iskolában, estenkint leült íróasztala mellé és dolgozott. Most a munka volt a legkedvesebbje ezen a világon.

Jenőtől nagy ritkán érkeztek levelek. Jól megy dolga, azt írja : a hol megfordul, szeretik, játékát bámulják, nagy jövőt jósolnak neki. Az újságokban is olvas néha néha sikereiről és ezek mintegy fénypontja egyhangú életének.

Különben tanul és dolgozik. A külvárosban csendes házban, mely mellett kert is van, válik lassan-lassan nagygyá.

A csillagászat terén igen nevezetes újításokat tesz, könyvei kapósak, előbb az akadémia tagjának majd egyetemi tanárnak választják.

Es ő még mindig tanul és dolgozik és mikor körülötte zeng a tavasz, fejeledezik a lomb, ujjong a természet : csendesen ül ő és elmélkedik, ő, kinek soha nem volt tavasza.

Igy érte őt a negyvenedik esztendő, deresendő hajjal és szakállal, nagy tudománnyal és szűz érzelemmel.

szeptembert viseli datumul. Nohát persze, a legtöbbje a véletlennek tudható be. Épen e hóban, ép ennek a 2. napján esett meg: punctum!

*

Nem hiszem azonban, hogy ne lett volna a hangulatra befolyással az aranyos őszi napsugár, a hulló levelek . . . Igen, a meleg őszi napsugár a legpajkosabb. Szeptemberben még egyszer megkísérti a csábítást. És megesik gyakran, hogy szerelemre gyullasztja a könnyen lobbanó sziveket. Különösen gyakori e hóban a — másodvirágzás. Özvegyeket is elbódít, agglegényeket is, a csiklandós napsugár. Nem hágy senkit sem békén. Ösztökél, kerget mindenkit, szólván:

— Csak rajta, bátran! Nincs sok idő már, aztán elhalok, elgyengülök. Kevés meleg esik rátok. Elgyengültök, megöregedtek ti is . . . Csak rajta, bátran!

*

A fürdők tisednek. Különösen a szülők, kiknek gyermektük van, sietnek haza. Hogyne! Megnőtt a gyerekek. Be vele az iskolába! Még nem egészen hat éves ugyan, de okos, nagyon okos . . . Szóval: a gyerek lángész. Nincs mit késlekedni, mert a láng — mint tapasztaljuk — ki szokott aludni. És a tudomány-szomjas kis legény nagy komolyan viszi az ABC-t és a spongyás táblát az iskolába. Ezt a szeptembert sob'se feledi el . . .

*

A gymnasium előtt járkálnak a kis és nagy diákok, — Szervus, Dezső! Hát te tovább jársz? — Igen, a főgymnasium I. osztályában. — Majd megbuksz! (Persze: buksz x-szel, így: bux.) Milyen pályára készülsz? — Doktor leszek. Hát te nem jársz tovább? — Biz én — nem! Fűszeres leszek. — Jaj, de petroleumos szagod is van! Szervusz! — Óh, te kényes — gimpli, te! Szervusz!

*

Az egyetemi polgárok is fönn járnak már az egyetem — előtt. Kiszabadultak a szülők, tanárok karjaiból. Most rohannak az élvezetek tengerébe, compániába . . . Ez mind a középiskolai nevelés hátránya. (Dehogy! Inkább a koré! Mindig így volt?) — A fiú lekötött, tájékozatlan és tapasztalatlan. Hanem aztán Budapesten . . .! Itt egész nyakig merül az élvezetek hináros mocsarába, a tiltott, édes örömök élvezésébe. Akkor aztán fülön fogják a fiút és megmentik a — fejét. (Jó, ha még idején.) Különben hát ez se baj. Hadd menjen keresztül ezen is a fiatal ember! Bár jobb volna utóbb, mint — előbb . . .

*

A gabona zsákokban van már. A krumplit, kukoricát is hazatakarítják nemsokára. A szőlő kékül, sárgul. A körte, alma mosolyog. Szóval: öröm élni a szép szeptemberben . . .

Hanem később! A virágok bullatják szirmaikat. A víz, a lég hűvösödik. A megsárgult leveleket, virágszirmokat elszórja a szél. Széna és virágillat van a levegőben. Elég a hozzá: passió meghalni a szép szeptemberben . . .

III.

Ott ül a kertben és olvas. Kezébe akadt egy régi német klasszikus és ez ünnepi csendben szentimentális hangok olyan hurokat pendítettek meg keblében, melyek tán csak sejtésképen szenderegtek benne mint egy régi régi világból . . .

A mikor egy réten játszadozott, lepkék után futkosva, napsugárban virágok között és ő megpillantott egy leányt és megölelte, azután tele volt boldog érzéssel egész valója.

Talán sohasem volt, csak álom volt és minden ember álmodja ezt egyszer életében? . . .

Mikor felnéz a könyvből, egy leány tart feléje. Karesu alakjával mélyen meghajtja magát és nagy lelkes szemeivel esdve tekint hozzá.

— Bocsanat, nagyságos uram, hogy zavarni bátorítottam, — szólt csengő hangon — egy kéréssel jöttem. Anyám küldött önhöz, ki földije és ki ismervén jó szívét, biztatott, hogy pártfogását igénybe vegyem.

— Ujjon le, kisasszony, — mondá a tanár — mivel lehetek szolgálatára?

— Talán elnyerhetnék szíves pártfogásával egy fővárosi tanítónői állást.

— Ön tanítónő?

És nem tudta elképzelni ezt a bájos teremtest, rózsás arczával, a mint gyerekekkel vesződik.

Beszélgettek a tanítói hivatás nehézségeiről, hallatlan voltáról, s aztán sok más egyébről. S mikor Klára távozott, úgy tűnt fel Gáspárnak mintha egy darab poezist elvitt volna magával.

Pedig ott hagyta.

És ha netalán azt hinné a „szíves olvasó“ közül valaki, hogy azért irtam csupán ez apróságot, mivel megmutatni akartam, hogy tudok adatokat kiszedni a történelemből, akkor — igaza van, de csak félig. Másik „félig“ azért nincs igaza, mert e sorokat csupa udvariasságból irtam. Udvariasságból legkedvesebb „én uram“ iránt, kinek a föntjelzett napon születés napja * vagy. — Higyjék meg, a legokosabb dolog-szeptemberben — születni.

Miért? 1) A lics-locsos ősszel kényelmesen elhever a kisd ed a pólyában.

2) Télen át megtanul a gyerekek járni, beszélni a barátságos szobában.

3.) Tavasszal kimegy az ifjú a zöld erdőbe, mezőre és ír — szerelmes verseket.

4.) Nyáron aztán már fürödhetik és biciklizhetik az ember.

Szóval: tán belátják már, hogy szeptemberben passió születni?

Sanyi Sándor.

* Eljen sokáig! Szerk.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár, 1896 szeptember 3.

— **A székesegyház restaurációja.** Úgy lát szük ősi emléktünk, az országos nevezetességi remek székesegyházunk rég várt jobb napok előtt áll, a menyinyben országos költségen való stilszerű teljes restaurációja van terbe véve. Az előkészületi munkálatok meg is kezdődtek, s már napok óta szorgalmasan és ámbitióval dolgozik Csányi Károly budapesti jeles tehetségtű fiatal építész a templom felvételével.

— **A gyulafehérvári ipariskola tanári** karában létrejött változások szerint Wagner Sándor főgymn. tanár az ipariskolától megvált s helyébe Halmay István áll. elemi isk. tanító, lapunk munkatársa nevezetett ki.

— **A kiállítás** megtekintésére városunkból 30 iparos ment föl Darabont György ipartest. elnök és Kádár Miklós ipartestületi titkár vezetése alatt.

— **Elítélt agitator.** Csató Aurélt, ki a múlt évben Balázsfalván végzett oláh diákok által rendezett magyar ellenes tüntetésen különösen kivált izgató beszédével, a gyulafehérvári kir. törvényszéknél múlt hó 28-án megtartott végfárgyaláson „a magyar nemzet ellen való izgatásért“ egy évi államfogházra és 400 frt pénzbírságra, becsületsértésért 5 napi börtönrre és 50 frt pénzbüntetésre elítéltetett, s ezeken kívül az összes periköltségek megfizetésére is köteleztetett.

— **„Plasticon.“** ez a fiatal vállalat, a mely az ezredéves kiállítás látványosságai közt az első, má már találkozó helye a vidékieknek. Otven krajezáért káprázatos látványosság jut a látogatóknak.

— **Mesterséges jég.** Minden házi asszonyt érdekelhet, hogy mi módon lehet otthon, a legrövidebb idő alatt jeget készíteni. E célra venni kell egy cserép fazekat, a melybe 100 gramm kénsavat és ehhez 50 gramm vizet öntünk, azután 30 gramm kénsavas szodát

adunk hozzá. Ez a fagyasztó keverék, a melybe bele állítunk egy kisebb edényt a fagyasztásra szánt vízzel, a melyet a fagyasztó keverékben mérsékelt mozgással idestova forgatunk. Néhány perc alatt a víz egészen jéggé fagyott. A fagyasztó keveréket ismételve többször lehet használni bizonyos időn belül.

— **A közelgő zsidó ünnepekre** ajánljuk a szebbnél szebb imákat, elmélkedéseket tartalmazó imakönyvek nagy választékát Löwy M. E. fiánál (Budapest VI. Király-utca 1.) kinek kiadásában, az összes könyvkereskedésekben kapható „milleniumi képes magyar-zsidó naptár is megjelent. E jeles czég taliszlora és más vallásszertartási czkkekre vonatkozó rendelkezéseket vidékre is olcsó és gyorsan teljesít.

— **A folyó évi augusztus 20-án megtartott tűzoltói nyári mulatságon felülfi zettek:** Lönhart Ferencz püspök uró Nagyméltósága 5 frt. Dr. Mohay Sándor 1 frt 50 kr. Özvegy Schild Józsefné egy drb 10 koronás aranyat, Sárdy Miklós 1 frt. Kádár Miklós 50 kr. Dr. Náthán Bernát 50 kr. Dr. Kóródi Péter 50 kr. Deutsch Lázár 1 frt. Morenó Illyés 1 frt. Schuller Lajos 1 frt. Jakabfi Albert 2 frt. Fingerhut Jakab 1 frt. Friedsam György 2 frt. Frölich Gyula 50 kr. Löw Károly 50 kr. Welmán Gusztáv 50 kr. Özvegy Homnikné 1 frt. Pénteki Józsefné 1 frt. Baruch Mór 50 kr. Lasner Tivadar 50 kr. Góth Gyula 70 kr. Faul N. 50 kr. Dávid N. 50 kr. Illés Mihály 50 kr. Kappel Manó 50 kr.

— **A rómaiak bányászata Erdélyben.** Az a bányászati mód, melyet a rómaiak Erdélyben követtek, teljesen megegyezik azzal, melyet Hispániában is használtak s melyet Diodor és Plinius leírásaiból ismerünk. A hegy kőzetét tűz által porhanyóvá tették s addig haladtak ily módon előre, míg a telérekhez értek. Az érczeket zsákba rakva kézzel-kézre adták. Ezután kőmozsarakban összezsúrták, mire kőből készült kézi malmokban finomabbra őrölték. Az így nyert lisztből úgy mosták az aranyat, mint a mi czigányaink. Hispániában aláásták a hegyet s mikor a munka előre haladt, kiűtötték a gyámoszlopokat. Az így keletkezett réseket arrugiának nevezték. Erre a hegyek vizeit egy corruga nevű csatornában gyűjtötték össze s rábocsátották a túrmelékre. A völgyekben agoga nevű árkokba vezették a vizet s cserjeágacsakát (ulex) raktak a vízbe. Ezek felfogták az aranyat. Az ulexeket azután elégették s az aranyat kiolvasztották. Az arrugiának a Korabia hegy Géruga nevű kőlvágata felel meg. Helyenkint a tűz hatása kimutatható. A corrugák nyomait is feltalálhatjuk, sőt a hegy tetején egy 200 lépésnyi átmérőjű műtő található, mely vizgyűjtőül szolgált. Az őrlőkővek régente szintén nagy számmal fordultak elő. Az egyik délre néző völgy inoen is nyerte nevét: Valye Ruzzi. A bányák világítása olajmécsekkel történt. Ilyeneket találtak a botesi sirmezők kiásásánál is.

Megnyílt szívének tavasza. A természet megkivánja jussát, bár későn is.

A mióta Klárát látta, nem tudott másra gondolni, mint nagy kék szemére, mosolygó ajkaira. Hiába igyekezett elmélyedni a világegyetem óriási méreteibe, hiába tanulmányozta a naprendszerek ezreit, melyekhez képest a mi földünk egy parányi golyócska, mindezeknél nagyobb Klára két fénylő szemesillaga.

Es nem tudta leküzdeni a vágyat, hogy újra ne láthassa. Elment hozzájuk, megnyilatkozott benne lelkének oly sokáig paragon hevert érzéki oldala.

Ez a komor, sárga arcú ember egészen megváltozott, mikor Klarával beszélt. És ez nem maradt hatás nélkül a lányra. Hízelt neki, hogy oly tudós ember érdeklődik iránta; naivságában azt hitte, hogy ez a hiúság szerelem.

Tanítónő helyett egyetemi tanár felesége lett. A tudós ember hajlékába leszakadt egy darab az égből . . .

IV.

Egyszer belépett egy férfi, isteni szép férfi. Magas homlok fölött dús fürtök, lelkes szeméből a génusz világlik ki.

Gáspár nagyon megörvendett öcsésének, ki hirrel és gazdagsággal jött bátyját meglátogatni.

A tanár boldogsága teljes volt, mikor kertje lugasában ülve, egyfelől viruló nevében, másfelől szeretett öcsésében gyönyörködhetett.

Munkája pihent, most csak a föld érdekelte és benne egy néhány lakója, ez volt egész mindensége. Elhallgatta Jenő élményeit, melyeket oly érdekesen tudott előadni, vagy egy egy darabot játszatott elő, mik

a multat juttatták eszébe. Különösen szerette a Mendelssohn-verseny addagióját, mit oly mély érzellemmel játszott, hogy az áhítatos hangoknál majd elszorult az embernek a szíve.

Klára is hallgatta és sokat nézett Jenő szemébe. Hallgatta még este is, mikor már nem játszott és forró fejét kidűgta az ablakán, hogy a hűs szellő lehűtse.

Jenő se tudott aludni. Izgatottan járt fel és alá a kertben. Volt valami Klára szemében, a mi nyugtalanította őt, a világít, ki hozzá van szokva, hogy a hűlgyek ékszereiket nyújtják át hódolatuk jeléül; őt, ki torkig itta az élet minden gyönyörűségét, nyugtalanította Klára tekintete, melyből az első igaz érzelm csalhatatlanul világolt elő.

Klára szenvedett. Erezte, tudta, hogy bűn minden gondolata, de nem tudott ellenállni az édes császnak, hogy most is Jenőre ne gondoljon. Legjobban szeretett volna meghalni, vagy karjaiba dőlve semmire sem gondolni.

Valami vonzóóró összehozta őket. Jenő előtte állt birtelen, az éj csendjében. Szótlanul egymásra néztek és ebben a nézésben lelkeik egymásba forrtak. Jenőnek ez új, eddig nem érzett gyönyörűség volt, igaz, égső és majdnem naiv szerellemmel szeretettel, Klára pedig elfeledett mindent, csak a jelen végtelen gyönyörét élvezte.

Egymás karjaiba dőltek és hosszú, hosszú csókban találkoztak ajkaik . . .

Gáspár aludt csendesen.

De mikor másnap felkelt, lelkifurdalást érzett, a miért oly soká nem dolgozott és vágyakozott is könyvei és látszóvei után. És ha egyszer benne volt a munkában, nem létezett rá nézve a föld, magas régiókban lebegett, a hold hóhegységeiben és a Saturnusz ködburkolatában.

CSARNOK

Az alezredes leánya.

Irta: Sz. Török István.

Az alföld egyik élénk társadalmi városa többek között arról volt nevezetes, hogy a helyőrséget képező huszárság tisztí kara a legörvendetesebb egyetértésben, mondhatni barátságban élt a városi polgársággal.

Hirtelen megváltozott azonban e kellemes helyzet, midőn a helyőrség parancsnokságát Schlosser alezredes vette át. Nem ugyan azért, mintha az új alezredes a polgári elem iránti szívélyes barátság tekintetében nem közelítette volna meg elődjét, mert lekötölező nyájas-ságával megtudott nyerni mindenkit, ki vele csak egyszer érintkezett; hanem a tisztikar között idézett elő valóságos forrongást az új alezredesnek az az elragadó tündérfényű csillaga, miután még a királyok sem adományozhatnak, melyhez hasonló igézetet festő ecsetje még nem vetett vászonra — leánya a tizenhat éves Irma. — A nyalka huszártisztek nem tömjéneztek többé a város híres szépségeit, hanem egyedüli boldogságukat abban keresték, hogy a szép tündérnek reájuk tévesztett tekintetét nekik szántaknak hinni szerencsések lehessenek. Egész nap a tündérlak alatt — mint ők nevezték — esörtették kardjukat, s ha olykor-olykor a függöny alatt meglebbentek a szőke bodor hajfűrtök, a harc vértzomjazó vitézei valami istennő szerencsés rab-szolgáinak érezték magukat.

De miként a borús fellegekkel eltakart eget kárpitját is áthatítja a cikázó villám, hogy nyílásán átragyogjon a menynek vakító fényssége, úgy hatott a tündér Miczike szívébe is egy szelíd pillantás.

Vidám lelke többé nem reagált a tiszték léha szóvirágaira, kedélye borongós lett, s a legkedélyesebb társaságban is, elmerengett hosszan és némán a tárgytalan semmisségre.

Rémülve vették észre a reájuk nézve lesújtó jelenséget a tiszték is, de a legélesebb körültekintés mellett sem tudták feltalálni az igazi okot.

Legjobbban fájlalta a váratlanul bekövetkezett mellőzést Fretsch hadnagy, ki elég naiv volt magát abban a boldogító hitben ringatni, hogy a szép tündér kegyeiben az első helyet foglalja el. Fel is tette magában, hogy, ha élete árán is, de addig nem nyugszik míg a dolognak rejtett okát ki nem deríti.

Es a sors végzetserű szeszélye társul szegődött szándékának megvalósításához.

Mert éppen akkor találta lesbeli útját a tündérlak körül tenni a hadnagy, midőn annak egy ablaka megnyílt, és azon keresztül egy isteni kéz nyújtott át egy igénytelen ifjúnak Magyar István ügyvédjelöltnek ide ibolya csokrocskát.

A boldog ifjú még fel sem tűzhette a kedves ibolya csokrot, mely boldogságot lehelő illatával e gyarló földre varázsolta neki a mennynek minden üdvösségét, — midőn bátulról a legdurvább módon megtámadta és insultálta az önmagából kikelt s vad szenvedélyeitől elvakult hadnagy.

E botránynak természetesen párbaj lett a vége, mely 24 óra alatt meg is vivotott életre halálra.

A veszélyes küzdelem Magyar István megsebesítésével végződött, még elég szerencsével, mert midőn a hadnagy kardja felhasította azt a nyílt őszinteséget sugárzó homlokot, a különben nem nagyon veszélyes sebből szemeibe futó vér lehetetlené tette a küzdelem tovább folytatását.

Hogy az étellel való ily veszélyes és könnyelmű játszszt a gondviselés még sem engedte végzetessé válni az igazságtalanul megtámadott ifjúra, kinek kezében nem a kard, hanem a toll szokott forogni, — annak okát jobban megtudná mondani az a titkon epedő szív, melynek imaszerű dobbanásai felhathottak és meghallgatást nyertek az egék trónusánál.

A gyorsan elintézett incidensről a város még tudomást sem vehetett, s maga az alezredes is csak egyszerű összeszólalkodásban tudta okát. — Vig lakomára gyűjtötte tehát a tisztéket, hogy a derék hadnagyot némileg meglepessék a remek huszárvágásért.

De a lakoma körüli társalgás rendkívüli lehangolt volt, mert a máskor a társaságban oly vigan csevegő kis tündér, most busan merengő arczáról a legmélyebb megvetést sugározta a tiszték felé, kik szellemi képtelenségüket hiába helyezték ostromállapotba, nem voltak képesek egyetlen mosolyt, vagy csak egyetlen hangot csalni azokra a rózsás ajkakra.

Nem is emésztette magát sokáig a társaságban, hanem eltávozásának okát rosszulállatot hozva fel, visszavonult lakosztályába. De boldogtalanságának fájó érzete itt sem engedte nyugodni, mert valami megfoghatatlan vágy vonzotta oda, hol miatta vérzik sebe egy ifjúnak, kivel boldogságát akarta megosztani. S fájdalmas tekintete reá esett arra az ibolyacsokrocskára, melyet az ifjúnak szánt, de az már nem jöhetett érte ablaka elé.

Nem habozott egy pillanatig sem. Az illatos ibolyákat kebelébe rejtette, s az éji homály fedező palástja alatt nesztelenül eltávozott hazulról.

Az ifjút ébren és erős lázban találta kebelén az incidens alkalmával kapott ibolya csokorral. —

Ideje nem volt sok. Elhoztam — úgy mond — az ibolyát, mert reggel nem jött érte. . . . Sebében az én szívem vérzik, s a ki imára az életét megmentette, — az meg is fogja gyógyítani. . . .

Ezzel az ifjúnak lázban égő homlokára egy forró csókot nyomott. A tüneményserű igéző alak ismét eltűnt, hogy észrevétlenül hazatérve, nyugalomnak adja át fájdalmában kissé megkönnyebbült szívét.

Az évek multak, a sebek begyógyultak. A szerény

ügyvédjelöltből keresett ügyvéd, az igénytelen ifjúból daltás férfi lett.

Mindezen változások megtörténhettek a természet örök törvénye és a dolgok természeténél fogva, de az az önzetlen szívből fakadó szerelem, mely a két szívet oly ellenállhatatlanul szétéphetetlen rózsalánczokkal fűzte egybe, — az változást nem szenvedhetett soha; míg végre a világgal is tudatta egy rózsaszínű levélke, hogy: „Schlosser Irma és Magyar István jegyesek.”

Nyilttér*)

Selyem-damasztok 65 krtól

14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes **Henneberg selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru **postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: Henneberg G. csász. és k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben.** Svájcba czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

BETTER MAX

helyben elárusít férfi és női kész ruhákat, ékszereket, órákat, arany és ezüstműveket, becsérél valamint bevált arany és ezüstműveket a legjutányosabb árban.

Lakása Gyulafehérvárt Hungária szálló 15 sz. az emeletben.

*) Az e rovatban megjelenő közlöményekért felelőséget nem vállal el a szerk.

351—1896 szám bir. végr.

119 1—1.

Arverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közbirre teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbiróság 4713/895 számú kiküldő végzése által bécsi Eitel Frigyes végrehajtató javára M.-portúsi Meidinger János szappangyáros ellen 4800 frt tőke, ennek 1896 év Junius hó 1 ső napjától számítható 6% kamatai és egyéb törvényes járuléakai követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával biróilag VI/6 1896 lefoglalt és 2548 frt 66 krra becsült nagy mennyiségű mosó és moszó szappan, szappan készítéshez való különböző edények és eszközök, többféle házbutorok és házi tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 5496—1896. p. sz. kiküldést rendelj végzés folytán helyszínén vagyis Maros-Portason alperes Medinger János szappangyárában és lakásánál leendő eszközzésére **1896 ik év szeptember hó 21-ik** napjának délelőtt 9 órája határidőül kitzetik

és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. év LX. t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek bebesáron alól is eladatni fognak.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldőtnél vagy írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni, mivel különben joguk nem fog tekintetbe vétetni.

A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számíttatik.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint tesz kifizetendő.

Kelt Gyulafehérvárt, 1896-ik évi szeptember hó 2-ik napján.

Cs ia L ó z á r kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 2060—1896 tkvi

118 1—1

Arverési hirdetményi kivonat

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint tkvi hatóság közbirre teszi, hogy az Albina N. Szebeni tk. és hitelintézet végrehajtónak Turku Györgyné szül. Nedella Mária végrehajtást szenvedő ellen 41 frt 22 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a Vingárdi 354 sztkvben A + 1—6 9 12 13 15—18—20 21 és 23 rendsz. alatt felvett ingatlanok összesen 888 frt becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1896 évi október hó 3-án** d. e. 9 órakor Vingárd községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fognak adadni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok 10%-át készpénzben, vagy az 1881 LX. tcz. 42 § ban jelzett, árfolyammal számított és az 1881 november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. tcz. 107. §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. tszék mint tkvi hatóságtól.

Gyulafehérvárt 1896. évi május hó 17-én.

A kivonat hitelességét igazolja.

K i s s J á n o s kiadó.

Egy teljesen jó karban levő használt

ZONGORA

olcsó áron eladó

a (várbau) Fogarasy Mihály-utca 17. sz. a.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a mélyen tisztelt egyházak és a művelt közönséggel tudatni, hogy

Orgona műépítő és hangszer üzletemet

Brassóból Kézdi Vásárhelyre tettem át.

Midőn ezt tudatom, egyszersmind vagyok bátor értesíteni, hogy üzletemben az újkor vívmányai szerint készítek **orgonákat** 4 változattól feljebb 100 változatig a legujabb beosztás szerint, a legszebb stylben és a legkellemesebb tartós hangolással; továbbá elfogadok **oltárok, szószékek** készítését, festését és aranyozását; **harmonium, zongora, czimbalom** készítését, javítását és hangolását.

Megkeresések a gyulafehérvári püsp. irodába is intézhetők, hol azok sziveségből rendeltetésük helyére juttatnak.

Tisztelettel

KLINK SANDOR,

orgona-műépítész.

1—3.

Sz. 4034 - 1896 tkvi

113 1-1.

Hirdetmény.

Borbánd község telekkönyvi birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2570. számú szabályrendelettel képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX, az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892 XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatosított.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1896 évi október hó 5-én** fog kezdődni.

Ennélfogva felhívjuk:

1. az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetnek.

2. Mindazok, kik a telekbejegyzőkönvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseket igazoló okmányokat mutassák fel. —

3. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratáson az 1886. XXIX. t. 15 - 18. az 1889. XXXVIII. t. 5. 6. 7 és 9. §-ai értelmében szükségelt iratokat megszerezni iparkodjanak és az okból ügyeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az úton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedése kedvezménytől is esznek: és

4. azok, a kik javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy egyéb megszűnt jog van nyilvántartásba bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlése engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől esznek.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságtól.

Gyulafehérvárt, 1896. augusztus 13-án.

Felszegi Lajos, kir. trvsz. bíró.

Jelzálog kölcsönöket

földbirtokra $3\frac{1}{2}\%$, házakra $4\frac{1}{2}\%$ másnemű ingatlanokra 5% mellett legmagasabb összegekben ajánljuk. E kölcsönök konvertálásuknál bélyeg- és illetékmentességet élveznek. Erdő kihasználások, birtok parcellázások átvétele. Birtokok szövetkezeteknek lefizetési tartamra eladatnak.

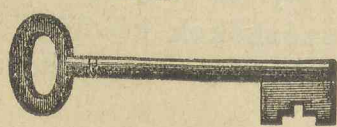
MAGYAR LLOYD

közgazdasági vállalat

Budapest Király utca 70.

SCHICHT-féle szin-szappan

törvényileg be-
jegyzett
VEDJEGY

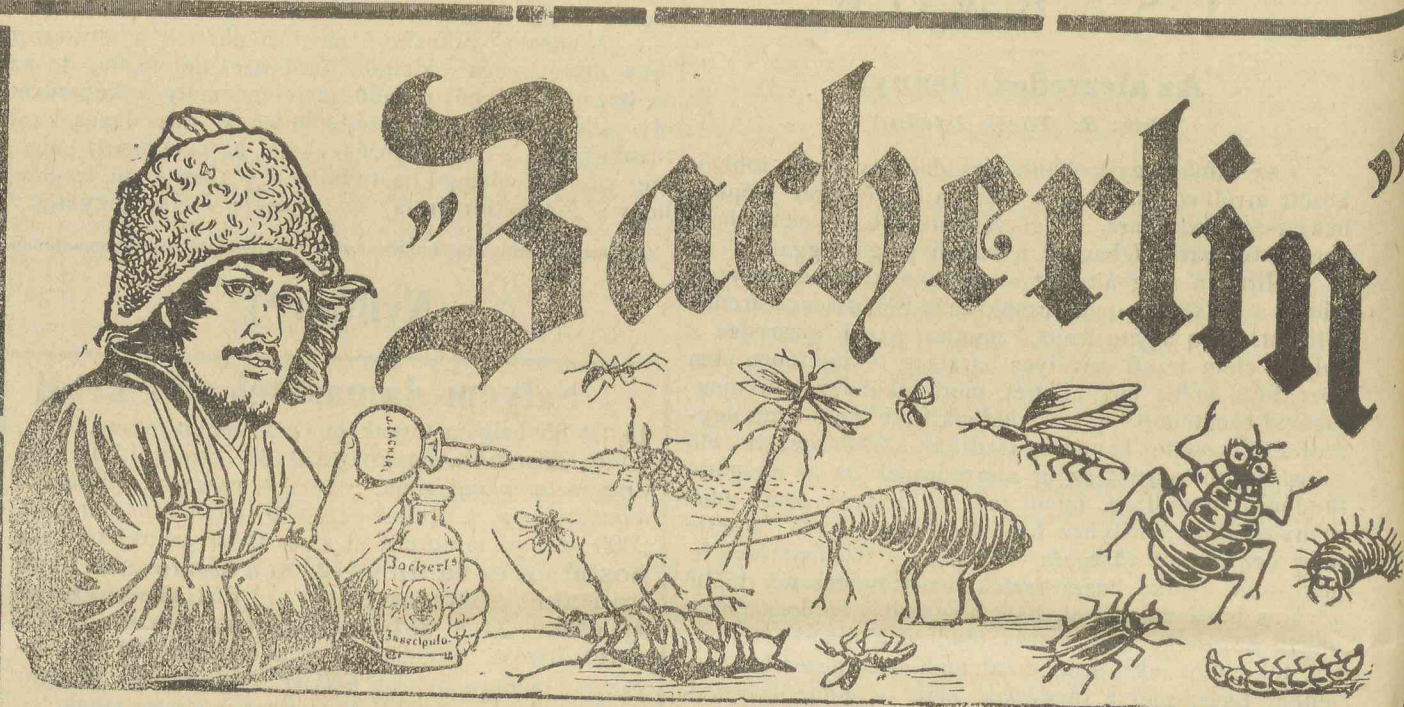

igen jól kiszáradt, kitűnően tisztít

felet te takaékos a használatban
garantált tiszta és ártalmatlan a fehérneműnek és kéznek, egyáltalában a legjobb az összes szin-szappanok közül.

Senki sem fog egy kísérletet megbánni

Kapható Misselbacher J. B.-nél.

csodálatraméltóan hat!

biztosan gyorsan öl mindenféle káros rovarokat és azért millió vevőktől dicsértetik és kerestetik. Ismerte.ő jelei a következők 1. a lepecsételt üveg. 2. „Zacherl” név.

Kaphatók: Gyulafehérvárt: Fröhlich Gyula, Jakabty A. Tormay Gyula, Szentgyörgyi Mór. Abrudbánya: Holnay Arpád, Molnár Arpád, Balásfalva: Consum-Verein, Schiessl Károly, Sinberger Salamon. Hátzeg: Meskő János Bats J. nos, Issekutz Béla, Kemendy Albert, Popovits B. Maros-Ujvár: Simon Pál, Virág Tamás. Piski: Zeidner A. Gusztá Szászváros: Gross Rud., Hollitzer L., Vlad M., Wallegagi Caroline, Zebel M. Németh János. Szász-Szebes: Binde I. Ládwig gyógyszer, a „sas”-hoz, Fabritius József, Gross F. János, Schneider Wilh., Quitiu J. Verespatak: Moldován Lajo

Hirdetések jutányos áron felvételnek e lap kiadóhivatalánál.

Kathreiner-féle
KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉ

Mindenütt kapható - ½ kiló 25kr.

Mi a
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávé?

Valódi egészségi és családi kávé, mely Kathreiner gyártási módja által a kedvelt valódi kávé ízét nyeri. Eltekintve egyéb előnyeitől, már ez okból különbözik ezen maláta-kávé minden más hasonló gyártmánytól.

A Kathreiner-féle kávé a legizletesebb, legegészségesebb és legolcsóbb pótkávé. Természetes tiszta gyártmány egész szemekben, miért is felette előnyösen használható, as örölt s ez okból a vevő közönség által nem ellenőrizhető pótkávéval szemben, melyek hatósági vizsgálatok tanúsága szerint gyakorta idegen anyagokkal hamisítvák.

Eleinte csak harmadrészen, később felében adhatjuk a Kathreiner-kávét a valódi kávéhoz, s így az egészségre megbecsülhetetlen hatása mellett minden háztartásban jelentékeny megtakarítást eszközölhetünk.

A Kathreiner-féle kávét a legelső orvosok ajánlják, s az ugy nyilvános intézetekben, mint családok ezrei körében naponta jönnek bizonyul. Sőt magában, azaz valódi kávé hozzáadása nélkül használva, a Kathreiner-féle kávé a legjobb erősítő szer és a legegészségesebb, legkönnyebben megemészthető és egyszersmind a legizletesebb ital.

Lelkiismeretes gazdasszony vagy anya általában kávéivó, egészsége érdekében perczig se habozzon Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét használni. Az értéktelen hamisítványokkal szemben, melyekkel ma is csalják a közönséget, a vételnél vigyázni kell a fehér eredeti csomagokon látható névre:

Kathreiner!

Vigyázzanak! Saját érdekükben ne engedjék magukat rábeszélésre. A valódi „Kathreiner” sohasem szabad más csomagolásban, vagy nyitott áruként eladni.

